Ч. 104 Середа 11 (23) мая 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Події в Сербії.

Від нещасної битви па Косовім поли дня 27 (15) червня 1389 р., коли то турецкий султан Мурад I. перший погиб з руки сербского воєводи Милоша Обилича, а Серби за зрадою другого воєводи, Вука Бранковича, мимо геройскої смерти свого короля Лазара і єго вірної дружини стратили свою державну самостійність і независимість та дістали ся в турецку неволю — не змінило ся в Сербії аж доси майже нічого; не перевели ся інтриґанти і зрадники, котрі викликують вічний заколот в краю, не перестала вести ся на житє і смерть завзята борба партийна. Раз виступають ліберали а діставшись до власти старають ся згладити зі сьвіта своїх противників, другий раз дістають ся до власти напредняки (поступовці) і роблять такий самий лад з лібералами, то знов приходять радикали і так само поступають з попередними партиями а серед таких відносин і пануючий в краю монарха не знає иншого способу, як також поступати так само, як ті партиї, та удержуватись при власти лиш силою переворотів, зміняючих нераз все до гори ногами.

Чого то вже не пережила Сербія за наших часів, хоч би лиш в послїднім десятку літ! Були часи, коли лиш одні події в Сербії цілими місяцями непокоїли Сербію, аж остаточно по виїздї короля Миляна і єго жени Наталії з Сербії здавало ся, що настане спокій. Корона сербска перейшла на молодого короля Александра а власть в краю дісталась в руки радикалів. Не минуло богато часу, коли молодий король не знав вже иншого способу для себе, як лиш позбути ся реґентії та оголосити ся королем і взяти власть королївску фактично в свої руки. Не будемо згадувалп про то, як по сім зміняли ся майже через ніч кабінети, аж наконець приїхав з Парижа до Білграду король Милян і спільно з сином став заходити ся коло того, щоби зломити силу радикальної партії в краю. Появив ся указ молодого короля, вертаючий своїм родичам давні права, які їм відобрала була скупштина. Радикали стали бурити ся против того, а що родина Обреновичів стратила була вже давно через поступованє Миляна симпатию в народі, то проводирі радикалів задумали позбути ся Обреновичів і покликати па престол прогнаних давнїйше князїв Караджорджевичів. Кажуть, що головну ролю в сїм ділї грали: головний проводир радикальної партії Пашич, котрий до недавна був послом в Петербурзї, відтак сьвященик Мила Джурич, бувший міністер Тавшанович, власитель друкарнї Становвич, промисловець з Кралєва Цебинан, проф. Ненадович і пос. Ратарач. Розходило ся головно о то, щоби дістати Пашича в свої руки. Єго відкликано з Петербурга, але він не вернув до Сербії, лиш остав ся за границею. Тимчасом арештовано в Білградї Цебинана і знайдено у него письма, котрі мають доказувати, що радикали зробили заговір против Обреновичів. Кажуть, що радикали постановили були убити молодого короля і єго батька і тогди покликати кн. Петра Караджорджевича на престол. Тому однакож спротивив ся Караджорджевич і постановлено лиш вивезти обох королів з краю.

Чи так було чи ні, покаже дальше слїдство. Тимчасом король зробив нову песподіванку, бо скасував дотеперішну конституцию. Дня 21 с. м. появила ся проклямация короля до сербского народу, в котрій король острими словами виказує хиби сеї конституциї і пристрасть партийну. Дальше виказує король в дуже щирих словах свою любов для народу і печаливість о єго добро, та каже, що зносить конституцию з 22 грудня 1888 р., а натомість заводить на ново конституцию з 29 червня 1869 р. В слїд за тим подав ся кабінет Николаєвича до димісиї, але король сказав, що має повне довіре до него і затвердив всїх міністрів на їх дотеперішних становищах.

На предложенє міністрів і на основі арт. 56 конституциї, видав король другий указ, котрим зносить всї суперечні з теперішною конституциєю закони що до праси і виборів громадских, а заводить давнїйші закони, виходячі з конституциї з 1869 р. Президентом ради державної, утвореної на ново на підставі указу, іменував король бувшого президента міністрів Николу Христича, а віцепрезидентом бувшого міністра Вуковича. Крім того утворено трибунал касацийний під президентурою презеса суду апеляцийного Бабовича, і найвисшу палату обрахункову під проводом Юри Стефановича.

Ріжниця межи знесеною дотеперішною конституциєю, а заведеною тепер давною єсть в головних точках слїдуюча: Доси давав чинне право вибору вже ценсус податковий в сумі 5 франків (2·50 зр.), тепер дає то право ценсус 30 франків (14 зр.). Спосеред 134 членів скупштини іменує король 42, отже рід висшої палати; члени ради державної іменує король, а не вибирають їх як доси. Король може усунути їх зі служби. Так само іменує король членів суду касацийного. Право зборів єсть обмежене. Свобода праси єсть так само обмежена; полиция має право конфіскувати часописи. Збори окружні, що мали доси деяку автономію, скасовано.

---

29)

ГУСАКОВСКИЙ.

повість

ВІНКЕНТИЯ КОСЯКЕВИЧА.

Переклад з польского.

(Дальше.)

VI.

Що за дивні пляни має деколи та мама Гусаковска! Чи она не бачить, яка Зося гарна, незвичайно, чудово гарна? Каже, що тілько гарненька і що мило на неї подивити ся.... Тож то богато признає їй — яка ласкава! І чи она не бачить, що Гусаковский, хоч єї рідний син, зовсім не красний і навіть не може назвати себе пристойним; єсть незугарним, не вміє вязати зручно шовкових слів, солодких компліментів, не має нічого, зовсім нічого, що могло би принадити серце дівоче; за те має вже — трийцять чотири роки, а зі своїм лицем і обходженєм виглядав вже майже на старого....

Мама Гусаковска не бачить того анї трошка, бо на сьвіт дивить ся крізь рожеві окуляри — материні. Каже ще, що єї син міг би дістати більше посагу, міг би собі пошукати панни з лучшого дому. Ба! навіть поважні закиди робить Зоси: на господарстві не розуміє ся добре! Ой ті мами, ті мами!

Але Гусаковский чимало вже літ учив ся на сьвіті, не мало вже нагриз ся того гіркого хліба розчарованя, що доля подає так радо дурням, віруючим, що сьвіт сотворено для їх приємности.

Та перла незвичайна, той дорогоцінний алмаз мав би бути призначений Гусаковскому? Не обманить єго, не зловить та думка нерозумна! Мій Боже, атже він за молоду не міг зискати собі серця панни Фльорці, хоч не потребує бути зарозумілим, щоби признати, що зробила би була лучший вибір.... Атже він даремно мучив ся розпукою, а не міг зворушити панни Казї, хоч міг їй подати лучшу вигоду, сотворити лучше житє.... А чей же панна Флорця нїколи не була хоч би — пристойною, а чейже панна Казя могла подобати ся лише своєю штукою кокетериї, під котрою крила ся душа звичайна і проста. Як-жеж їх рівнати до Зосї?!...

Гусаковский чоловік досьвідчений. Доля дала єму досить розуму, хоч навчив ся троха за пізно вживати єго. Але за то навчив ся вживати єго добре. Вилїчив ся зі свого хронїчного оптимізму, особливо коли займав єго особу, і зробив те з собою, що перестав бути сьмішним. Вирік ся мрій недосяжних, повірив певному сьвідоцтву зеркала. Житє родинне не для него.... Чого иншого потрібно, щоби собі сотворити небо з коханою і кохаючою женщиною замість сонця. Чого, менче о те.... Досить, що природа не дала єму того. Любити зможе, але не зможе приневолити нікого, щоби й єго любили. Коли так, то лучше не любити.

Опер ся на досьвіді. Сотворив собі нові, скромні мрії, мрії старого кавалера і вже аж до кінця житя уложив собі свої дні, може сїрі, але нїколи не роспучливі, не нещасні...

Однак чому Гусаковскому приходять все ті думки до голови — в бюрі, і дома, і па улици? Се-ж думки пережиті! По що перевертає їх ще раз, почавши від сумної історії з панною Фльорою аж до сумної історії з панною Казею?

Носить ті думки з собою і не може їх позбути ся, не може їх де лишити до чорта! в бюрі, дома, або на улици! А чує, що має їх за богато — они єго давлять і мучать.

А се так в єго голові відбувала ся благословенна робота, хоч єї спершу мимо свого розуму не міг зрозуміти. Оцінив єї аж під впливом щасливої наглої думки, котра мов блискавиця розїгнала ту темноту.

Тодї сказав собі з гордостию: *эврека!* — і похвалив себе, що є навіть розумнїйший, нїж думав доси. Справді, відкрив щось — а іменно страшну небезпечність. Гусаковский! нехай тебе Бог милує! атже ти стоїш від якогось часу на самім краю стрімкої пропасти, такої пропасти, що голова крутить ся, коли глянути. Глянь но лише добре перед себе! Ще кілька місяців, кілька тиждпів такої слїпої необачности, а ти мав би ся прекрасно.... Подяка, справді подяка велика належить ся мамі Гусаковскій, що сво-

Допись.

З Бережанщини.

(Відкрите Читальні „Просьвіти“ у Вибодові)

Дня 14-го мая с. р. відбуло ся в селі Вибодові відкрите Читальні „Просьвіти“. Збори відкрив Вп. о. Петро Богачевский відповідною промовою, в котрій вказав на важність і велику потребу праці для просьвіти народу та загрівав перших відважних борців за ту просьвіту до витревалости, а вияснивши відтак статути товариства закінчив промову окликом в честь Є. Вел. Цісаря.

Вибраний голова зборів піддав яко першу точку проґрами під дискусию щойно прочитані статути, а по основній дискусиї постановили зібрані читальники розпочати роботу на цілім поли статутів. Постановлено отже істнуючу приватно складкову крамницю взяти на рахунок і в заряд та власність Читальні. То сповнено зараз сейчас по заявленю дотичних читальників і уложено реґулямін та ухвалено фірму крамниці, котра має тепер називати ся: „Народна Крамниця в Вибодові“. Опісля вибрано двох членів: Івана Бурбелу і Миколу Кузика до веденя і контролї крамниці.

Постановлено дальше заложити і позичкову касу, коли голова зборів заявив, що з охотою віддасть складані добровільно датки на будову нової церкви яко удїл до каси, а поодинокі члени приступили й собі з малими удїлами. Касиєром каси позичкової вибрано Василя Карача Данилового, а контрольором Івана Яцуся. Постановлено вкінци заложити в осени ссип збіжевий, а кождий із зібраних обіцяв дати на початок по чвертці збіжа. До заряду ссипом вибрано Дмитра Пасічника і Романа Кутного. Часть зиску ухвалено дати на будову нової церкви, а коли церков буде поставлена, чистий зиск має обернути ся на утримане відповідного числа хлопців Вибудівских в школах висших.

Залагоджуючи послїдну точку порядку дневного зборів вибрано видїл Читальні „Просьвіти“, в котрий увійшли: Вп. о. Петро Богачевский яко голова, Филип Халупа яко заступник голови, Андрух Яцусь яко писар, Федько Бурбела яко касиєр, а Петро Пилипів яко господар.

Торжествене відкрите Читальні постановлено устроїти в осени аматорскими вечерницями. З часописий постановлено поки що записати Читальню і Батьківщину; голова Читальні обіцяв давати даром „Дїло“ і „Посланника“, а уряд громадский „Народну Часопись“.

К.

(Слівце від Редакциї: Дуже мило почути нам і подати до ширшої відомости таку вість, з котрої кождий дізнає ся, що преці суть такі люди, котрі щиро заходять ся около двигненя просьвіти в народї і піднесеня єго з материяльної нужди. Для того кличемо основателям і членам Читальні „Просьвіти“: Слава вам, за так розумне дїло! Щасть Боже до розпочатого дїла! Добре зроблено, що взято ся роботи на всїх полях призволених статутами. Буває часто так, що засновують ся читальні „Просьвіти“, але засноване при них крамниць, шпихлїрів та кас позичкових відкладає ся на пізнїйше. То не конче добре; треба повести дїло так, щоби читальня „Просьвіти“ входила в жите зі всїма своїми відділами: коли має щось бути, нехай же буде! — Зарядови крамниці поручаємо пильно читати відділ господарский в „Народ. Часописи“, де подаємо докладну науку о товарах; з неї буде він міг научити ся, як пізнавати і вибирати добрі товари до крамниці.)

Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю Палати послів залагоджено буджет міністерства торговлї а нинї мабуть приступить Палата до дебати над міністерством справедливости, котра потягне ся через два днї. В пятницю а найдальше в суботу має бути залагоджений цїлий буджет. Комітет екзекутивний скоалїзованих партий єсть за тим, щоби Палата послів відрочила ся вже в перших днях червня. Зачувати також, що президия Палати послів одержала вже завізване, щоби зарядила вибори до Делеґаций.

Є. Вел. Цісар принимав вчера на авдієнциї президента міністрів Виндішґреца, а ново іменовані тайні радники пп. міністри Пленер і Мадейский зложили приписану присягу.

Угорска палата послів ухвалила вчера 271 голосами против 105 відослати закон о цивільних супружествах назад до палати панів. Міністер Векерлє заявив при тім, що правительство стоїть все на тім становищи, що уважає гадку палати послів за правдиву гадку народу.

З Білграду доносять, що там сконсиґновано цїлу залогу. Палату королївску стережуть підофіцири школи артилєрійской. Після урядових справоздань панує в цїлій Сербії спокій. О подіях з послїдних днїв повідомлено всї власти краєві і заграничні амбасади сербскі.

Новинки.

Львів дня 22 мая.

— **Презенти** одержали оо.: на Татари Ник. Нестерович, на Мокротин Вікт. Решетилович, оба в епархиї перемиской.

— **На будову руского театру** зложив п. Иоах. Лисевич з Свйонтник 50 кр.; кс. канонїк Мязурак 5 зр.; каса міска в Тернополи 50 зр.; о. Данкевич в Снятинї 4 зр. 65 зр.; п. Лев Герасимович ад'юнкт суд. в Камінцї Струмиловій 32 зр. за купони; о. Вол. Мартинків з Сколього 12 зр. 24 зр.; каса позичкова в Лїську 5 зр.; о. Мих. Сапрун в Горицях 1 зр.; рада пов. в Гусятинї 50 зр.; п. Ів. Давидович улитель в Молодові 2 зр. 28 кр., узбираних на засїданю кружка любачівского педаґоґічного; товариство задаткове в Зборові 20 зр.; Петричкевич ад'юнкт судовий в Немирові 13 зр. 10 зр., на котрі зложили: п. Пущиньский нотар 4 зр. 50 кр.; лат. парох в Немирові 1 зр., о. Данилів в Радружи 50 кр., п. Петричкевич 3 зр., решта дрібними датками; о. Лотоцкий з Тростянця 5 зр., 3 зр, від себе, а 2 за купони; рада пов. в Косові 10 зр.; рада пов. в Раві 50 зр. На руки о. Погорецкого в Дрогобичи зложили: п. Тирович 50 кр., Нанадиевич 50 кр., Страньский 50 кр., Коцко 1 зр., Калужняцкий 50 кр., Билинкевич 1 зр., о. Поляньский 1 зр., п. Зофія Лавровска з Одрехової 1 зр. — разом 6 зр.

— **Ґраф Конарский з Гороховець** — як нам доносять з Перемишля — зложив в перемиской касї щадничій тисяч зр. в користь вдови по о. Арданї замордованім Зигмунтом Гошовским.

— **Нова читальня „Просьвіти“** завязує ся в Дубівцях, повіта станїславівского. Щасть Боже!

— **Товариство „Руслан“** для запомоги убогих учеників руской ґімназиї у Львові завязало ся дня 14 с. м. До видїлу входять: о. Ал. Тороньский яко голова, п. Едвард Харкевич директор ґімназиї яко заступник голови, проф. С. Громницкий яко касиєр, п. Ів. Матїїв яко секретар і о. Е. Гузар катихит мужеской семинарии учительской; на заступників видїлових вибрано проф. др. Мандибура і Романа Цеглиньского. Всїх при-

---

їм нерозважним пляном розбудила до роботи твій могучий ум.

Та бо ти вже від кількох тижнїв, коли не від кількох місяцїв все бачиш перед собою ту стать гнучку, той погляд сафірів, ті пречисті черти личка, що до тебе всьміхає ся; та бо ти все чуєш ті срібні звуки, ті гадки такі розумні, а сам тілько й думки маєш, коли знов її побачиш....

Досьвід навчив тебе розуму, — то сьвята правда — але твоє серце тілько придавило всяке насїнє любови. Оно ще може сильнїйше забити — ну! а колиб так тепер забило? Гусаковский, подумай лише, чого ти мусїв би виречи ся! Квасно було тобі за першим разом, гірко за другим разом, але тепер — Гусаковский! Гусаковский!...

То ще щасте, коли хтось зможе найти ся докладно в труднім або небезпечнім положеню і ясно здати собі зі всего справу.

Гусаковский находить ся саме в такім положеню. Тому заострив ся єго зір, став делїкатнїйшим єго слух і тепер, узброєний против небезпечности, стрічає Зосю і веде з нею по давному довгі розмови. Але аж тепер бачить докладно, як велика була небезпечність. Ті погляди єї, котрими немов притягає Гусаковского до себе, та мова єї, що звучить так мягко, ніжно, немов себе віддає єму — якаж то нелюдска покуса! Єї душа добра і благородна хоче єму заявити приязнь, яка єму й справдї належить ся по довголїтних заслугах, вдячність може за ті часи, коли для неї був добрим, вирозумілим, прислужним.

Треба то завсїгди памятати — от в чім штука!

Але то нелегка штука! Зося занадто гарна, занадто гарна!... Покуса занадто велика, занадто велика — навіть тодї, коли бачить ся всю єї порожнечу.

Справа поважна, поважнїйша, ніж здавало ся спершу Гусаковскому. Від коли острійше чув і бачив, замітив то, що кожда стріча з Зосею лишає в нїм якусь тїнь смутку. Господи, може бути біда! покуса настає на чоловіка зі всїх боків і кусає, як рій пчіл.

Не обженеш ся, Гусаковский! То годї; нема иншої ради, лише треба — втїкати перед покусою. На щасте й сильної волї маєш досить, о! досить!

Однак се треба так зробити, щоби в роботї не було знати білих ниток, щоби ще раз не виставити себе на сьміх. А то нелегко скрити всї свої думки, щоби не впали людям зараз в очи, передовсїм же, щоби Зося їх не відгадала.

Она замічає в нїм щось незвичайне; нараз нї з того нї з сего питає ся:

— Чогось ви нинї не в гуморі?

Очевидно Гусаковский перечить тому:

— Нї, зовсїм нї — анї трошка.

Успокоєна тим, впадає в свій веселий настрій і по якімсь часї знов робить замітку:

— Нї, ви справдї нинї не в гуморі.

— Так вам лише здає ся.

Се єї знов успокоює.

— Тим лучше — каже весело.

Однак наконець не може відогнати думки, котру він даремно силував ся віддалити.

— Що вам такого, пане Гусаковский?

— Нїчо, справдї нїчо.

В тих словах єго она чує здавлюване роздратоване. Не відзискує вже свого доброго настрою аж до кінця і розмова кінчить ся скорше, ніж сподївали ся.

При новій стрічи — так само.

Тепер уже певна річ, що він має якийсь смуток. Отже йде на него приступом. Нехай не випирає ся, нехай не перечить. Она се бачить, бачить дуже добре, і єго заперечене не зведуть єї. Мусить їй сказати — витолкувати ся, висповідати ся зі всего. Інакше не уступить ся і не забере ся звідси.

Він усьміхає ся на ту роскішну впертість.

— О, бачите — ловить Зося сей усьміх — ми ще не зачали, а вже добре.

Але той усьміх на єго лици щез, як перелетний промінь сонця в дни, затемненім хмарами, — і не вернув.

Даремно просить, налягає, нетерпеливить ся, робить міну смутну і докоряє єму.

Єму нїчо не бракує, нїчо; не став ся жаден факт неприємний, анї не чує він в собі якоїсь зміни. То, що Зося бачить, то видумка і вмовлюване.

Але мало потрібно часу, щоби рішучо пересьвідчила ся, що Гусаковский каже неправду. Гусаковский має якусь гризоту і не хоче сказати — недобрий чоловік!... Треба єго забавити, розвеселити, розігнати сумні думки, коли отверто і по приятельски не дає ся потїшати.

Сама доля ласкава помагає їй; саме впала їй в руки книжка: „Великий сьвіт Цаповиць“, забавна і сьмішна — пукати зі сьміху! Приносить єї Гусаковскому і поручає. Вже не каже єму, що єсть в злім настрою, що мусить їй

ятелів і добродіїв учащої ся молодежи рускої запрошує вступати в члени сего товариства — *Виділ.*

— **Загальні збори** членів товариства „Руска Бурса в Тернополи“ відбудуть ся дня 6 л. червня о год. 2 по полудни в комнатах „Рускої Бесіди“. Виділ Бурси запрошує умильно всіх членів на збори. *Др. Володимир Лучаковский. В. Громницкий.*

— **Зміни властителів.** Маєтности Грушів і Клониці, 3000 морґів, купив від Дембиньских за 250.000 зр. Людомил Моравский. — Ґр. Володисл. Баворовский продав за 1,010.000 зр. свою половину маєтности Мокришів під Ряшевом звістному спортсменови Володисл. Шіндлерови, властителеви другої половини Мокришева. Шіндлер має устроїти в Мокришеві великий тартак. — Властитель львівского дому банкового і радний міста, Мавр. Йонаш, купив спільно з Вільг. Кітаєм, бувшим властителем Павлова, маєтність Жуків, Фрайфельд і Косодуби в повіті чесанівскім разом з тамошною касарнею кавалериї від дотеперішних властителів Клима і Михайла Торосевича.

— **Огні.** В Хоронові дня 10 с. м. згоріли 4 загороди селяньскі вартости 2840 зр. Частина була обезпечена. — В Петликівцях дня 10 с. м. згоріло 6 загород, вартости 2.200 зр. — В Лановичах дня 11 с. м. 16 загород (34 будинки), вартости 7500 зр., в більшій части обезпечених. Мабуть хтось підложив огонь. — В Миколаєві дня 10 с. м. згоріли три обезпечені будинки вартости 2200 зр. — В Савалусках 4 будинки, вартости 1500 зр. — З незнаної причини, мабуть з неосторожного обходженя з огнем вибух 7 с. м. вечером пожар в Канчузі. Вітер був сильний; за кілька годин згоріло 70 будинків, вартости 35.000 зр. — В Побережу в жидачівскім повіті два хлопці Гринь і Семко Мундзяки стріляли собі коло дому з патрона, прикріпленого до кусня дерева. Нічого ті стрільці не вполювали, тілько підпалили хату, від котрої заняли ся чотири инші будинки — і все згоріло. Шкода в части обезпечена виносить 4800 зр. — В Товмачику згорів млин жидівский, вартости 30.000 зр. — В Білокерници кілька будинків вартости 2000 зр. — У Ветлині в Ярославщині дня 8 с. м. наробив огонь шкоди на звиш 5000 зр.

— **Таких сьвідків ще в судах не було.** Коло великої фабрики в Лондоні мешкали люди в сусідних каменицях. Галас фабрики такий був великий, що люди не могли спати. Така „приємність“ за свої гроші нікому не мила. Отже наставили ті льокатори у своїх мешканях фоноґрафи, котрі за одну ніч назбирали богато непомисльних доказів, як фабрика галасує. Ті фоноґрафи післали льокатори до суду разом зі скаргою на фабриканта. При розправі наставлено всі фоноґрафи і они почали так галасувати, що годі було прийти до слова. Не поміг і адвокат, котрий старав ся тих крикливих і найсправедливійших у сьвіті сьвідків переговорити; суд заказав фабрикантови вести своє ремесло так голосно, щоби сусіди не могли спати.

Господарство промисл і торговля

Товари корінні.

(Дальше).

Сорти цукру. У нас уживає ся тепер майже виключно лиш цукор з бураків; цукор тростиновий або правдиво кольоніяльний уживає ся переважно в тих краях, що мають свої кольонії. Розріжняємо слідуючі сорти: 1) Рафінада: цукор видобутий безпосередно з плинної рафінади або клерзи, яко перший продукт. Чим більше разів був цукор фільтрований і критий в головах, тим він ліпший і длятого розріжняємо: *а)* рафінаду prima, найліпшу (єсть то звичайно найліпша сорта цукру кольоніяльного або тростинового, походячого з островів Канарийских); *б)* рафінада secunda; *в)* рафінада tertia. Рафінада єсть то цукор зовсім білий, в переломі як би трохи шклистий і дуже твердий; продає ся в головах. — 2) Меліс (назва взята від острова Мальти) єсть то другий продукт, котрий робить ся з сиропу, стікаючого з голов першого цукру, рафінади, і з гіршого сирого цукру. З бураків робить ся звичайно меліс впрост з чистого, густого соку. Він єсть трохи нечистий і длятого жовтавий, але можна з него виробити і ліпший; продає ся в головах. — 3) Бастер або люми з мелісового сиропу; перемелює ся на муку цукрову. — Можна ще робити й четвертий продукт, найгірший уживаний також на муку цукрову, а сироп з него зуживає ся вже яко мелясу. З двох перших сорт роблять також цукор в плитах, котрі ріжуть на кусні або кістки. — 4) Цукор ледоватий або кандіс робить ся звичайно з цукру тростинового, рідко з домішкою буракового цукру, в той спосіб, що заварює ся сироп аж до кристалїзациї і тогди наливає ся ще горячий до поливаних бляшанних начинь, через котрі суть перетягнені нитки. Цукор той мусить остигати поволи в таких місцях, де нема ніякого продуву і де би нічо не потрясло начинем. На тих нитках осідають відтак кришталі, котрі стають чим раз більші і доходять иноді аж до величини одного цаля. Кришталі ті полоче ся відтак теплою вапнянною водою (від студеної они би попукали а від горячої стали би мутні і стратили би прозорість), а відтак сушить ся їх через один день в сушарни. Суть три роди ледоватого цукру: *а)* кандіс білий, кришталі чисті і прозорі майже як вода, робить ся з плинної рафінади канарийскої; *б)* кандіс жовтий, кришталі жовтаві, непрозорі, роблять ся з касонади; *в)* кандіс брунатний робить ся з послїднійших родів цукру.

Доброта цукру. Добрий цукор повинен бути чисто білої барви, твердий, з дрібонькими, густо з собою сполученими кришталами; повинен легко розпускати ся в теплій воді і мати чисто солодкий смак, без всякого посмаку. Добрий кольоніяльний цукор при рубаню пускає іскри, фосфоризує, значить ся пускає з себе по удареню ножем таке сьвітло, як чорні головки сїрників, коли їх терти в темноті. Твердість цукру можна пізнати по тім, що коли ударить ся ножем в голову цукру, то почує ся дзвінкий голос; єсть се заразом і доказом, що цукор сухий. Добрий, з одностайної маси цукор розпливає ся у воді відразу; гіршиї розпускає ся неодностайно, насамперед розпускають ся мякші его части а з вкиненого до води кусника лишає ся ще тверднша, дірчаста его часть, зложена з грубших кришталів і она розпускає ся аж по довшім часї. Жовтавий цукор єсть лихший товар, бо він не добре очищений. Щоби лихшому цукрови надати більшої білости красять его ультрамариною, нераз так значно, що він виглядає аж синявий а місцями має навіть досить великі сині плями. Цукор сильно синявий єсть безусловно лихий і недобрий до ужитку, бо ультрамарина, хоч не єсть для здоровля шкідлива, надає єму тогди неприятного запаху. В лихшім роді цукру вироблюванім з меляси знаходять ся иноді маленькі грудочки т. зв. цукрового вапна. Доброту цукру можна найлїпше по тім пізнати, коли его розпустить ся у воді і заварить ся з него сироп. Скоро той сироп буде зовсїм чистий без всїляких шумовин і осаду, то цукор добрий.

Цукор в головах і кістках не буває фальшований якимись домішками, а коли в нім знайде ся иноді якесь волоконце, нитка бо й вуглик, то походить се від случайного занечищеня при наливаню цукру у форми. Ті волоконця, які иноді спливають на верх води або чаю, по вкиненю до него цукру не походять з цукру самого, але або з паперу, в котрім цукор був завинений або із скатерти, на котрій рубають цукор для осторожности, щоби він не розлїтав ся та не марнував ся. За то фальшують дуже часто муку цукрову збіжевою мукою. Така мука цукрова єсть дуже слабо солодка а розпущена в студеній воді робить єї білою, мутною.

оповісти свою гризоту.... Як би того не бачила, як би того не було.

Весела, усьміхнена, жвава, находить тисячі предметів до розмови; єї уста не замовкають на хвилину, сипле дотепами, що їй самій дають вдоволенє, робить проєкти на карнавал, говорить голосно про балї і строї, перекидає ся вкінци в правдиву дитину, такі пусті думки прилітають їй до голови, такі свавольні жарти строїть....

Нїчо з того....

Що усьміхне ся Гусаковский, то зараз потім морщать ся єму брови, очи заходять якоюсь тьмою, трохи не понурого вигляду набирає лице.

А навіть.... а навіть яке остре слово вирве ся єму з уст, — очивидно томить его роздратованє.

Хиба оставити его самого, може то буде найлучше, найуспішнїйше.

Не виходить Зося з дому день, два, три. Не приходить Гусаковский до Бальских день, два, три.

Дуже добре. Очивидно потребував самоти, в котрій его журба успокоїть ся, промине, щезне.... Що то могло бути? Малож то таких гризот буває, що їх і найзичливійшим людям не хоче ся виявити! Тоді самота лїчить, як найлучший лїкар....

Четвертого дня іде Зося до Гусаковских дізнати ся, що чувати. На вході витає єї та сама давна хмара на чолї Гусаковского.

Ох, та хмара навісна! Що ту на неї порадити?

VII.

Нї! Гусаковскому мусїло щось стати ся, але що, того Зося не може в жаден спосіб зрозуміти. Від давна тїшили ся обоє балем, на котрий Зосю висилали, мали разом танцювати.... Тимчасом Гусаковский говорив щось невиразно, що не піде зовсїм на баль, що має роботу в бюрі.... майже вимавляв ся. Вкінци поїхав на баль, але якийсь такий дивний, такий несвій, мов не рад зі всего. А шкода, що смутком лице покриває, бо єму у фраку так добре, виглядає так поважно і спокійно, таку добру має міну. Зося бачить его перший раз у фраку і не може витримати, щоби не сказати:

— Як вам в тім добре!

Він ледви замітно усьміхає ся на се. На Зосю не звертає майже уваги, а она так ждала, щоби почути від него гадку про єї балеву туалєту, про ті тюлї рожеві, делїкатні, прозорі, під шиєю і на раменах відгорнені, з низу в гору в білі пові завинені, про штучне учесанє голови, з котрого сам фризиер був гордий, звівши в гору єї золоте волосє.

Сама мусить звернути его увагу на то, сама мусить спитати ся, попросити:

— Подивіть ся, чи добре.

Похвалив, сказав, що добре, але так холодно, мов би тілько з чемности.

— Скажіть щиру правду! — просить его.

І аж тоді чула ся вдоволеною, коли в его очах замітила якесь розяснене, а на лици перелетний промінь погоди.

(Дальше буде).

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря,** ілюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок,** ілюстроване письмо для науки і забави руских дітий і молодежи; 36 аркушів друку, 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда,** місячник полїтики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово,** вістник лїтератури, істориї і фолькльору; 60 аркушів друку 5 зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 22 мая. Віденьска ґазета урядова оголосила санкционований закон призволяючий залїщицкій репрезентациї повітовій перенятии на себе іменем повіта обовязок доставити 25.000 зр. яко причинок до коштів будови всхідно-галицких зелїзниць державних.

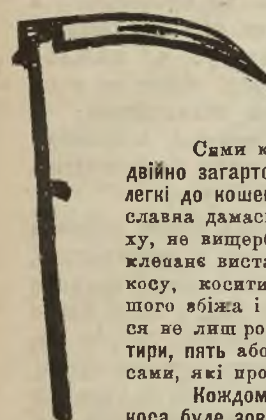
Берлин 22 мая. Наспіла тут вість з Петербурга, що наймолодший син царя має заручити ся з донькою князя Валїї.

Барцельона 22 мая. Вчера рано розстрілено тут чотирох анархістів засуджених на смерть.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

Л. І. Патрах в Стрию

в Галичині

Коси з маркою січкарня

з англійскої срібної стали (Silver-Steel)

Сими косами надзвичайно легко косити. Они подвійно загартовані ріжуть остро, остають ся довго острими, легкі до кошеня і такі гнучкі, як найлучша, на весь сьвіт славна дамасценска сталь. Они перетинають зелїзну бляху, не вищербуючи ся і лиш дуже мало нищать ся. Одно клепанє вистарчує на кілька днїв А виостривши раз таку косу, косити можна нею 120 до 150 кроків і найгустїйшого збіжа і найтвердшої гірскої трави, чим ощадать ся не лиш робочий час, но і плата за кошенє, і то о чотири, пять або шість разів в порівнаню з звичайними косами, які продають ся торговцями.

Кождому, хто купить мою косу, заручаю, що кожда коса буде зовсїм така, як тут описано. Єсли коса не буде так добре косити, як я обіцюю, то в противнім разї перемінюю косу 5—6 разів.

Мої коси суть так за широкі, які потрібні в нашім краю і так за довгі, яких хто потребує, і то по слїдуючій цїнї.

Довг. цїл к.	62	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115 цтм.
Цїна 1 кос.	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1·90	2·00 кр.
На 5 клґ. іде	14	13	11	10	9	8	8	7	6	6	5	5 кос

Марморовий камінь до остреня коси.

Довгота стм.	18	21	22	25	в кінця звичайні брусики мармор
Цїна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Бабка з молотком 1 зр. 20 кр.

Посилка найблившою почтою лише за готівку або послїплатою

Осторога перед фалшівниками. Правдиві Патраха коси суть лише тоті, котрі мають марку охоронну січкарня (докладну після повисшого взірця) як також вибиту фірму L. J. Patrach.

При замовленю найменше 10 кіс приймає на себе половину посилки, а при 20 кіс цїлу. 29

Помада Phönix

на виставі гіґієнїчній в Штутґардї 1890 відзначена, є після лїкарского ореченя і тисячів подяк, узнана яко одиноке істнуюче, дїйстно добре і нешкідливе средство, щоб у мужчин і женщин викликати повний і буйний поріст волося, усунути випаданє і лущенє ся. Викликує також у дуже молодих мужчин сильний поріст вусів. Ручу за скуточність і нешкідливість. Фляконик 80 кр. почтою або за задатком 90 кр.

К. HOPPE, 53
Віденъ XIV. Sütteldorferstrasse 81.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) як для „Народної Часописи“ так також для „Ґазету Львівскої“ принимаєлиш „Бюро Дневників“ **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих Ґазет.

ГАЛИЦКИЙ БАНК КРЕДИТОВИЙ

почавши від 1 лютого 1890 поручає

4% Асигнати касові

в 30 дневним виповідженем

3½% Асигнати касові

в 8 дневним виповідженєм, всїже знагодячі ся в обігу

4½% Асигнати касові

в 90 дневним виповідженем, будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4 проц. з дневним терміном виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890. 41 Дирекция.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цінах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні урodженя купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як такжя рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жаданє висилає ся катальоґи.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновійше патентоване начинє кухонне з вні ґальванїчно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалією.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардиньска і у всїх більших торговлях зелїза.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.